

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 29 Maiu, 1896.

Diua de Luni, 8 Iunie după stilul nou, a fost contemplată pentru culmea sârbărilor milenare, cari le-a arangiat guvernul țerei.

Trecem preste pompa esternă care s'a desvoltat prin banderile tuturor comitatelor, prin purtarea coronei în biserica regelui Mathia, trecem preste pompa, care o a desvoltat aristocrația magiară, care prin scoterea la ivelă a hainelor, sculelor de aur, și a armelor vechi a stors admirațiunea reprezentanților puterilor străine.

Nu ne oprim nici la conductul cu insignile țerilor străine, cari trec în balcani până la Marea neagră, insignii de țeri străine, despre cari se dice, că odinioară au fost supuse coronei ungurești.

Trecem și preste ședința comună a ambelor corpuri legiuitoare, în care ședință s'au cetit și gravat în granit legea milenară.

Tôte aceste sunt lucruri, cari pot atinge de aprôpe pe compatrioții nostri Unguri, pe noi însă în timpul acestei pompe, acestor scene captivătoare de ochi și inimi, alte cugete seriose ne-au preocupat, alte griji ne-au frământat mintea, griji despre sorțea noastră acuma și în viitoriu.

Am căutat să aflăm în întrégă scenăria lucruri, cari se stea în legătură firească cu meditațiunile noastre, și am aflat un pasagiu în răspunsul care l'a dat Monarchul deputațiunei parlamentelor, după-ce acelea terminând ședința comună, s'au prezentat înaintea părechei împărătesci regale.

Maiestatea Sa Monarchul în răspunsul seu a dat un program pentru viitoriu, și în programul acesta a dat loc și naționalităților din statul acesta. Forța statului e condiționată de conlucrarea tuturor, și în programul Maiestății Sale se asigură desvoltarea naționalităților, dela cari se cere respect față cu statul unitar și respect către legile patriei.

Pre lângă aceste enunțațiuni ale Maiestății Sale, care a mai accentuat la alt loc, că Ungaria numai atunci a fost tare și puternică, când toți fii ei au aflat aici mulțumire, și toți au lucrat pentru înflorirea ei, toți au luptat pentru apărarea ei, pe lângă aceste enunțațiuni din înălțimea tronului mai aflăm un pasagiu și în vorbirea presidentului casei de jos a deputaților, care asemenea atinge cestiunea naționalităților. Presidentul casei de jos, Desideriu Szilágyi, a ținut să accentueze la momentul cel mai sârbătoresc al festivităților milenare, înaintea capului încoronat și a casei domitoare că: *nici statul, nici unilatea națiunei politice, nici patriotismul nu pretind, ca diferitele naționalități din Ungaria să dispară.*

În patria noastră de mult nu mai domnesce pacea, în patria noastră de mult nu mai sunt date garanțiile, că fie care naționalitate se pôte desvolta cu tôte atributele naționalității sale, cu limba sa, cu legea sa, cu datinile și obiceiurile sale.

În patria noastră de mult domnesce un curent bolnăvicios, care este alimentat de către legislațiunea țerei și de către guvern, și este dirijat de o presă fanatică și de o administrațiune

nu în tôte locurile și întru tôte cinstită și corectă.

De mult se tot accentuează, că patria acésta trebuie să fie una în sentimente, una în limbă, una în datini și obiceiuri: și ca așa să fie, ea trebuie să fie curat magiară.

Și începând dela fericitul ministru de culte Trefort, dela ministrul de comunicațiune Baross, trecând preste teoriile lui Grünwald cu fabrica cea năstă, în care pe dinainte întră copilul cel de slovac, cel de român, de sârb, de sas, și la celalalt capăt ese ungur în limbă, sentimente și datini, trecând peste un interval de deci de ani până la ómenii de aji, în fruntea căroră ca *spiritus rector* stă presidentul camerei Szilágyi, toți au lucrat pentru magiarisare.

Noi n'am turburat sârbările milenare nici prin demonstrațiuni contra lor, nici prin o apatie, care pôte deveni mai supărăcișă ca o demonstrațiune rău înscenată și rău executată.

Nu am avut însă nici cauză de a ne însufleți în asemenea măsură ca Ungurii favorizați de curentul cel bolnăvicios.

Ne-am dat deci la o parte, am rămas acasă, ne-am vëdut de necazurile noastre, și am meditat asupra celor trecute, ca din ele să scótem învățătură pentru viitoriu, căci istoria este dascălul vieții, așa ne spun strămoșii nostri.

În momentul cel mai sublim al sârbărilor milenare monarchul face apel la conlucrarea armonică a tuturor, căci țera numai atunci va fi mare, tare și puternică, când va sci asigura desvoltarea liberă a naționalităților pe lângă observarea legilor și a statului unitar.

Cuvintele aceste ale monarchului sunt un program al viitorului, și noi ne vom provoca la ele.

De bună sémă când se proclamă conservarea naționalităților cu limba, cu legea, cu obiceiurile lor, atunci nu se mai înțeleg legi și ordinațiuni, cari fâțis țințesc la totala nimicire a acestora, nici ideea de stat după conceptul din faimosul interdict al primarului din Sibiu.

Presidentul camerei a aflat să accentueze, că perirea naționalităților, dispărerea lor nu o reclamă nici statul, nici unitatea națiunei politice, nici patriotismul.

Și la aceste vom avea ocaziune să revenim și vom întreba: ce rost a avut dară nefericitul curent de aji al magiarisării?

Tôte aceste la altă ocaziune.

Astăzi ne mărginim a constata, că deși noi am stat acasă, cestiunea naționalităților în mod oficial a fost pusă pe tapet tocmai la cel mai sârbătoresc act în întreg ciclul festivităților milenare.

Revista politică.

Duminea trecută i s'a predat deputațiunei magiare renunțul deputațiunei austriace în cauza cotei. „Neue Freie Presse” sperază, că răspunsul deputațiunei austriace va gasi o aprobare binemeritată. Ne servese spre deosebită bucurie, dice mai departe amintitul diar, că putem în fine concluda la o înțelegere între hotărârile reprezentanților nostri și între dorințele opiniei publice.

Ungaria a învins până acum pe tótă linia și cuota e cea din urmă carte, care mai are s'o jôce Austria. Noi nu putem crede, că un parlament austriac va lăsa, să cadă și pretensiunea unei cuote drepte. Atunci ar fi pactul o bătălie perdută, și ghimpele acestei umiliri superflue s'ar înfige în inima poporului și ar învenina pentru totdeauna raportul între Austria și Ungaria. Opinia publică din Austria cere dreptate și echitate dela națiunea magiară, cu care ea vrea, să îngrigiască în înțelegere și pace de binele monarchiei. Acéstă dorință este spriginită cu demuitate și putere în nunțul austriac. De present e vorba totuș numai despre o schimbare de scrisori, și numai în diua de decideră și votare se va arêta, dacă spatele nu se vor încováia iarăși. Cedarea în cestiunea cotei ar fi o abdicare dela respectul de sine, cea mai grozavă lovitură contra vașei parlamentului.

La Félegyhaza s'a ivit un conflict între partidul independenților și partidul popular. Declarațiunea de război a făcut-o dep. Polonyi Géza, care întră adunare populară a acusat pe preoți, că urmăză înviașii, cari vin din Viena, că sunt aliați cu dușmanii țerei, cu naționaliștii și cu Lueger. Despre contele Ferdinand Zichy a ținut deosebi oratorul, că el în ceasurile grele n'a fost nici odată de vëdut pe partea poporului, că nu e independența Ungariei, pentru care se rógă el. Preoților le-a imputat lăcomie după bani. Posesiunea latifundiilor trebuie, să înceteze, trebuie restaurată autonomia catolicilor, averea administrată de preați trebuie predată credincioșilor în administrare. După Polonyi a urmat Aurel Förster, care a întreținut publicul cu anecdote despre faptele „domnilor mari și a preoților din partidul popular”. Ludovic Holló a ținut despre contele Ferdinand Zichy, că politica lui de stat e contra independenței țării, că tendințele lui sunt condamnate și de primat. Tôte acestea au fost numai un preludiu; lucrul principal a urmat după amădi în adunarea arangiată de partidul popular. Abia a luat cuvântul contele Ferdinand Zichy, când se și începu o larmă teribilă. Jos! Jos cu conducătorul Rușilor! Ce caută al aici? Zichy totuși a vorbit, dar din cauza larmei nu s'a putut înțelegere mai nimic. Alți doi vorbitori, cari au urmat după el, n'au putut ajunge la cuvânt din cauza larmei. Zichy a rugat pe primarul orașului, să intervină pentru restabilirea liniștii. Primarul a intervenit. O mulțime de voci strigară „trăescă Polonyi”. Acesta, purtat pe umeri de aderenții săi, începe să vorbească, dar nici pe el nu-l mai puteai înțelegere. Strigăte înjurioase se aușiau din tôte părțile. De pe podiu începu să vorbească abatele Molnár. Căsătoria civilă, strigă el, nu e căsătorie. După legea de acum un bărbat pôte să-și ia trei și patru muieri. Să ia naiba căsătoria civilă cu o óră mai curând. Contele Zichy a ținut, că el stă pe terenul evangheliei. Ocară și batjocura le disprețuesce. Apoi s'a închis adunarea populară. — Foilor liberale le place de scena, care i s'a făurit contelui Zichy. Cu tôte acestea

partidul popular, fiind compus tot din bărbați energici și rezoluți, crește și se întărește, un fapt, care pe noi ne înveselesce, iar pe iudeo-magiarii din Ungaria îi umple de frică. Să tem și ei, că óra de răsunare nu va fi departe!!

Diariul lui Bismarck „Hamburger Nachrichten” se ridică contra aprecierii din gazeta „Neue Freie Presse” că adevă: Impăratul Francisc Iosif I cu espresuniile sale de curând asupra situației din peninsula balcanică ar fi făcut alusiune la un program oriental stabilit de puterile din tripla alianță, program, care stă în contradicție cu acela al lui Bismarck întemeietorul triplei alianțe. Gazeta din Hamburg accentuează, că contradice contractului vechiu de alianță, de a presenta ca angagiate Germania și tripla alianță pentru politica orientală a Austriei. Germania nu are nici un interes direct la evenimentele politice din Orient și urmărește în legătură cu puterile mai deapropo interesate numai ținta de a susține liniștea și ordinea în peninsula balcanică, așa dară ținta păcii europene.

În Berlin e preocupată situația parlamentară cu diferitele păreri despre intențiile legii civile; centrul nu mai face opoziție și vrea, să lucreze într'acolo, ca legea civilă să fie resoltă încă în decursul acestei sesiuni. Cum o spune ultramontanul diar „Kölnische Volkszeitung”, acéstă întorsătură s'a făcut, pentru-că în comisiune i-a succés centrului, să introducă în proiect unele schimbări esențiale în sens clerical. Intre altele s'a sters paragraful după care rămân neatinsse dispozițiile legilor din țera, cari condiționează donațiunile la membrii din ordini religioase sau la congregațiuni asemenea ordurilor dela aprobarea statului. Astfel i s'a luat statului ori și ce controlă asupra donațiunilor. Mai departe a bucatăit centrul dispozițiile privitoare la divorț, escludându-se din proiect divorțul pe basa antipatiei reciproce și pe baza alienațiunei mentale a unuia dintre soți. Ca să asigureze aceste succese și în plen, centrul amenință acum cu renoirea propunerii cu privire la iesuți.

Cabinetul Méline a trecut prin proba de foc din ședința camerei franceze. Dep. Rivel a interplat guvernul despre vorbirea, care a ținut-o episcopul denumit de curând arhiepiscop în Toulouse, Mathieu, cu ocazia celei dintâi cuminecături a ducelui de Montpensier, fiul contelui de Paris, vorbire, în care Mathieu a laudat familia Orleans.

Cabinetul n'a avut o poziție ușoară, pentru-că era vorba de sensibilitatea deputaților din drépta. Acestia considerau denumirea lui Mathien, ca o concesiune făcută clericalilor. Prim-ministrul Méline a declarat, că Mathieu e un prelat liberal, care a dat totdeauna respectul cuvenit instituțiunilor republicane. Mathieu nu s'a făcut vinovat de nici o manifestare politică. De altmintelega guvernul nu va permice, să se atace instituțiunile republicane.

Bourgeois condamnă denumirea lui Mathieu și cere dela guvern, să nu-i dea preponderanță politice clericale,

or. din comuna Gârbova de sus, tractul Albei-Iulia, a avut o sârbătoare dublă, căci în această zi acest popor și-a vădut realizată o dorință de mult nutrită, și-a vădut sfințită biserica nou zidită.

Împlinitu-sa și de astădată dăsa: „voesce și vei pute“, căci deși sâracă această comună în asemănare cu altele, totuși, astăzi se poate fâli cu o biserică care numai spre onoare îi servește.

Meritul cel mare, că s'a putut ridica un așa edificiu frumos spre mărirea lui Dumnezeu, este în primul loc a Priea lui Dumnezeu, și mult în al doilea loc a protopopului Nicolai Ivan, apoi a preotului din aceea comună Vasile Macsa.

Spre probarea aserțiunii mele, fie-mi permis înainte de a trece la descrierea însuși a actului sfințirii și a banchetului care a urmat, a înșira câteva argumente.

Abia sunt trei ani de când a venit Prea onorat domniașă în fruntea noastră și deja putem număra mai multe biserici nou zidite, apoi o mulțime de scolare corespunzătoare cerințelor, învățători harnici și preoți zeloși cari sunt tot atâtea dovezi cumcă P. O. Domniașă e călăuzit numai și numai de binele biserice și a nămului său. Că de ce nu s'a făcut și înainte de venirea d-sale între noi astfel de lucruri într'un așa număr mare o las să judece publicul cetitoriu.

Fiind că scopul meu de astădată nu a fost acela ca să preamăresc pe unul ori pe altul, ci să descriu în modul cel mai fidel decursul sfințirii și a banchetului, acum o să revin asupra acestui obiect.

Pe la 6 césuri dimineața deja puteai vedea cum o mulțime de ómeni din parochie și de prin satele vecine așteptau cu nerăbdare intrarea împăratului mării în sfânta sfintelor. Pe la órele 9 apoi îmbrăcați preoții în toate ornatele bisericesci în frunte cu P. O. D. protopop ca autorizat de către Escelenția Sa domnul arhiepiscop și metropolit cu sfințirea biserice, au plecat dela casa parochială. Ajuși la biserică îndată s'a început serviciul prescriș la astfel de ocațiuni, apoi sfințirea apei, stropirea biserice cu apă sfântă și liturgia.

Liturgia a servit-o P. O. D. protopop cu diaconul George Albu, asistați fiind de opt preoți. Cântările liturgice le-a executat corul din Măjina condus de dl Candin Suciu spre marea noastră mulțumire.

În tot decursul liturgiei biserica deși destul de spațioasă a fost îndesuită de public, ba și pe afară a fost până în vre-o două sute persoane.

La sfârșitul sfintei liturgii domnul protopop însoțit de ceealți preoți consilijitori a eșit înaintea altariului, postându-se preoții de-a stânga și dreapta d-sale, a ținut o vorbire plină de înțelepciune și sfaturi bune, către poporul prezent, accentuând cu deosebire buna înțelegere prin care se ridică popor și state.

Din biserică am mers cu toții la casele preotului, unde s'a dat un banchet pentru cel puțin o sută cincideci persoane. Aci apoi a urmat un șir lung de toaste. Primul care a toastat a fost P. O. D. protopop, golinď păharul pentru sănătatea Prea Înălțatului Împărat și Rege și a Prea sfințitului arhiepiscop și metropolitului nostru. Dl Crișan, notar, a toastat pentru P. O. D. protopop, dl Ilies u preot, pentru poporul din parochia Gârbova de sus și alții. Aș pute dice fără să eșagerez că caerul toastelor a fost destul de scărmanat.

Și aici ne-a delectat mult cu cântările sale bine executate corul din Măjina. S'a făcut apoi o colectă în favoarea biserice despre a cărei rezultat va raporta sigur dl preot.

Pe la órele 6 p. m. ne-am despărțat cu toții mulțumiți, că am putut vedea ridicată o atât de frumoasă casă spre mărirea lui Dumnezeu, într'o comună, pot dice, sâracă, și ducând cu

noi dorința de a vedea imitându-se acest fapt în cât mai multe comune.

Să ne ajute Dumnezeu!

Geo.

Călata-mare, 21 Maiu 1896.

(Esamen. — Concert. — Teatru și petrecere cu dans.)

Mult Onorată Redacțiune!

În ținutul nostru de tot rar ne este dat să asistăm la câte o zi veselă, pentru că de tot rari sunt și ocașiunile. Acum însă am fost părtași de o zi plină de bucurie generală, în sensul cel mai larg al cuvântului. Prilegiu la această zi veselă, ni s'a dat prin esamenul dela scola noastră confesională gr.-or. din loc, ținut sub presidența P. O. D. protopresbiter Tulliu Roșescu, Duminecă în 19/31 l. c. despre decursul cârnia Vă rog ca să bine voii a da loc în prețuitul diar „Telegraful Român“ raportului ce urmăze.

Esamenul s'a început pe la 2 óre p. m. cu 60—70 scolari și s'a finit după 6 óre sêra. Rar mi s'a dat ocașiunea ca să asist la un esamen, ca la acesta, și interesul publicului față de acest esamen creștea continu așa, că pe la mijlocul esamenului spațioasa sală de învățământ a devenit deja prea mică pentru a cuprinde pe auzitorii veniți chiar și din comunele din jur: Valcăul ungureș, Butena, Ciula, Mărgău și Dretea, ba nici prin ambitul scolei nu încăpea publicul ascultător.

Răspunsurile copiilor și copilelor au fost la cinstărie și precizie și pline de curaj din toate obiectele de învățământ, în special a supris publicul răspunsurile date din calculul mental și Zoologia precum și cântările executate pe 2 și 4 voci a frapat pe auzitori.

Domnul învățător Ioan Luca pôte fi mândru de succesul splendid al esamenului cu elevii săi și mi esprim dorința, că zelul și abnegațiunea ce a desvoltat pe terenul educațiunii în anul scolar expirat să nu-l părăsêscă nici când, căci prin acest esamen s'a pus în categoria celor mai zeloși învățători.

Recunoscința sinceră îi doresc părinții micuților, ceea ce i s'a și esprimat pri cuvântul de încheere a președintelui, precum și din partea publicului numeros și variat, căci la esamen a asistat și străini de biserică și limba noastră, precum gr. cath. maghiar și ovrei și toți au fost încântați de succesul neasteptat al esamenului.

După finitul esamenului Dl notar local Gavril Fărcașiu cu stimabila-i Dómnă a distribuit celor mai diligenți elevi premii frumoșe, iar celorlalți 2 pachete mari de zacharicale.

Laudă i se cuvine P. O. D. protopresbiter Tulliu Roșescu pentru modul și tactul cu care a condus esamenul și pentru încurajatorul cuvânt de încheiere. Laudă i se cuvine direcțiune locale scolare pentru revna ce a desvoltat întru cercetarea regulată a scolei. Îndoită laudă i se cuvine părinților copiilor din Călata-mare pentru trimiterea pruncilor regulat la scola în cât — pe cum m'am informat în tot decursul anului scolar numai una dată au fost admoniați.

Ar fi fost de dorit, ca la acest esamen model să fi asistat mai mulți învățători de ai nostri din jur, barem cari au fost invitați, ca să se convingă și cu această ocașiune despre cea ce pôte face voința și diligența învățătorului.

După finirea esamenului inteligența presentă s'a despărțat pentru a lua parte la masa ospitală a D-lui notar din loc G. Fărcașiu, unde s'a servit o gustare frugală până la 1/2 8 sêra. În decursul acestui timp disponibil, dl învățător Ioan Luca s'a pus în rând cu elevii prăgătiți pentru concert și teatru, care s'a început după 1/2 8 óre sêra cu următoarea programă:

Marsillaesa cor. 2. Asinul cu trei proprietari, poezie de A. Murășan, de

clamată de Maria Furcoviciu 3. Sânta zi de libertate cor. 4. Patronul țiganului, poezie de Speranță, declamată de Veronica Nicórá. 5. Cântecul la 1 Maiu cor de I. Viest. 6. Scolariul îndreptat, poezie după Bolia declamată de Veronica Nicórá. 7. Ostașul Român, duet cântat de M. Furcoviciu și Simem Cozea. 8. Sum vênător, cor. 9. Cine ce face lui își face, comedie într'un act, persoanele: Mama: Veronica Nicórá, fiul seu: Ionel, Gligor Cozea, fiica sa: Ana, M. Furcoviciu, Ileana — Veronica Crucin tineră țerancă, fata grădinariului.

Auți vorbă! „Concert“ și „teatru“ executate de către copii și copile de 10—11 ani. S'ar părea lucru mare acesta. Domnul învățătoriu I. Luca și micuții săi diletanți însă ne-a demonstrat în de ajuns, că acesta nu e așa mare lucru și că pentru dênșii u o ușurătate. Tóte punctele din program au fost executate de micii scolari în modul cel mai precis încât pe toți cei presentți i-au pus în uimire ținuta și precisiunea micuților concertanți. Cu deosebire punctul 2 și 4 din program a stîrnit în public mult haz.

Apoi piesa teatrală „Cine ce face lui își face“, comedie într'un act pre dată de un copil și 3 copile a fost culmea admirațiunii. Căci întru neprivi eram puși într'o stare de a nu ne privi în fața unor mititei diletanți, ci în fața unor actori artistici, numai corporalminte nedesvoltați — mici.

Rolele jucate de micuții scolari ar fi făcut cinstărie și diletanților probați. „Mama“ a fost o adevărată mamă duiósă. „Fiul Ionel“ s'a prezentat ca un adevărat fiu rêsăfat și în urmă în dreptat, as menea și fiica „Ana“. „Ileana“ și-a jucat rola minunat întru lingușire. Pentru acest frumos debit și-au și primit rêsplata atât dl învățătoriu ca instructor, cât și micuții actori prin desele aplaudări ale publicului și la fine prin chemarea din nou pe bină. Apoi gratulări.

*

În urma acestor bucurii spirituale urmăze apoi petrecerea cu dans. O petrecere ca și care numai Românul scie face. La acesta au luat parte afară de bărbați femei, feciori și fete din poporul local, următorii domni, dómne și domnișóre: P. O. D. Tulliu Roșescu, protopresbiter în Cluș; dl G. Fărcașiu cu dómna, notar în loc; dl G. Condor preot în loc cu dómna și domnișórele Mărgău, A. Urzică cu dómna; dl Petru Agrișan preot gr.-cat. cu dómna; dl I. Leheni, preot gr. cat în Dretea cu dómna; dl G. Todoruiu, preot gr. or. în Butene; dl Ioan Forneth, fost notar în Velcăul ung. cu dómna și 2 domnișóre al căror nume îmi scapă; dómna Dankó cu fiul său Ludovic din Velcău și domnișóra; dl Stefan Bélei adj. not în loc. Dela domnul Forneth până aci toți Magiari. Apoi domnul Löb Morit și cu sora sa Fani, Ovrei din loc. Așa dar Români, Magiari și doi Ovrei. Magiarii și Ovreei de loc n'au arêtat nici un semn, că s'ar afla între străini, ci și-au împărtășit întru tot simțemintele noastre de veselie românescă până în fine.

P. O. D. ppresbiter Tulliu Roșescu pe la 1/2 12 óre din nópțe s'a despărțat din mijlocul nostru pentru a-și primi odichna necesară, ca apoi astfel cu puteri renoite să-și pótă continua luarea esamenelor din alte parochii. La 12 óre din nópțe s'a întins masa și s'a servit o cină comună, la care s'au înțeles n'au lipsit nici toastele, care de care mai frumoșe în sănătatea unora și altora.

De remarcat este scurtul și mult cuprindătorul toast ținut de d-na Forneth, (cas rar de a toasta dame) în care accentuat „că pentru dênșă și familia sa stînea magiarismului din ce în ce se iveșce cu atât mai luminósă stéua românilor. Pentru aceea să simte cu mult mai bine în societatea Românilor

sinceri și drepti decât în societatea unor magiari perfidi și ingrați.

Din partea Românilor d-na Forneth a fost frenetic aplaudată.

După masă apoi s'a continuat în cea mai perfectă ordine petrecerea cu dans. Hore mândre și frumoșe până dimineața, când mândrul sóre ne trimitea strălucitoriul salut prin rațele sale curate și când óspeții luându-și adio unul dela altul s'au despărțat fiescecarele la ale sale, ducând cu sine cele mai plăcute suveniri dela un esamen, concert și teatru model și dela o petrecere adevărat românescă.

Dea ceriul ca astfel de zile vesele să avem cât de multe; ér dacă în Călata mare sa făcut începul la astfel de zi veselă, ceea să se repeteze baremi în tot anul cu acasiunea esamenului de vară.

Pentru succesul concertului și a teatrului după dl învățător I. Luca meritul cel mai mare i-sê atribue d-lui notariu local, Gavril Fărcașiu, pentru-că la stăruința neobosită a dênșului sa putut obține concediul de lipsă dela dl ppretore, după-ce dênșul a fost primit ori-ce responsabilitate despre decursul acestora, pentru ce și pe această cale i-sê esprimă cea mai ferbinte recunoscință.

Ca încheiere nu pot să retac o împrejurare regretabilă observată cu această ocașiune anume aceea: că preoțiimea și învățătorimea noastră gr. or. din giur cu tóte că a fost invitate a strălucit prin absentța sa, făcându-se părtași de indiferențului cel mai păcătos. Și nu e bine așa, căci tocmai acesti factori a vieții noastre sociale ar trebui ca la astfel de ocașiune să fie în primul loc.

Dixi....

Un participant.

Concurs.

Adunarea generală a despărțământului subșcriș încă în anul 1894 a decis a da două premii á 25 fl. acelor învățători din raionul despărțământului seu, cari s'au distins în cultivarea grădinaritului și altoirei de pomi, spre care scop se provóacă toți acei domni învățători, cari voesce a obține acestea premii, ca să-și astérnă rugările instruate cu atestat din partea senatului scolaric, (care se conțină câți, și ce fel de pomi a altoit și cu ce rezultat în an. 1894/5) subșcrișei direcțiunii, până în pređiua adunării generale din ást an, care se va ținê în 11 Iuliu st. n.

Dela direcțiunea despărțământului XXVI al Asociațiunii transilvane.

Reghin, la 4 Iuniu 1896.

Iosif Popescu,
secretar.

P. Barbu,
director.

Bibliografic.

A apărut:

Monografia economică culturală a comunei Gurariului scrisă de Ioachim Muntean, preot în Gurariului. Lucrare premiată cu premiul II, de 15 coróne, la concursul publicat de tinerimea română din Sibiiu pentru monografiile comunelor comitatului Sibiiu. Retipărire din „Fóia Poporului“. Sibiiu Institutul tipografic. 1896. Prețul 40 cr. Cartea se recomandă prin multe însușiri bune, și am dorit, ca în interesul adevărului istoric complet, să revină cineva asupra ei din respectiva comună.

Loterie.

Sâmbătă, în 6 Iuniu n. 1896.

Budapesta: 6 48 29 79 17

Mercuri, în 10 Iuniu n. 1896.

Sibiiu: 31 20 90 8 74

Ad. Nr. 183—896 ppresb. [57] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia St. Mihail inferior și superior de clasa III-a în protopresbiteratul gr.-or. al tractului Turdei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul archidieceșan „Teleg. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual de 421 fl. v. a.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parochii se pot primi la oficiul parochial și la comitetul parochial.

Doritorii de a reflecta la acest post de paroch vor avea de a-și asterne petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare până la termenul indicat la subsemnatul oficiu protopresbiteral având a se prezenta sub durată concursului în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserica din

loc spre a-și documenta desteritate în cele rituale.

Agârbiciu, 9 Maiu 1896.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Turdei în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Petru Roșca
protopresbiter gr.-or.

Szám. 2971/896 polg.

[56] 3—3

Hirdetmény.

Alólírott mint a nagyszabini kir. törvényszéknek f. évi Május hó 11-én 2680. sz. a kelt végzésével kiküldött eljáró bíró, az 1893 évi Január hó 3-án 356. I. M. sz. a kiadott utasítás 61. § a alapján ezennel közlésem hogy Szenterszéb község egész határára kiterjedő tagosítás iránti ügyben az előmunkálatok megkezdése, jelesen,

1. az érdekelt felek képviselőiténél rendezése.

2. a működőmérnök megválasztása.

3. a költségelőirányzat elkészítése iránt tárgyalási határnapul 1896 évi július hó 15 napját d. e. 9 órakor esetleg a követő napokat d. e. 9 órakor a szenterzsébeti községi irodába kitűzőm, melyre mindazok, kik a tagosítás tárgya iránt tulajdoni ezimen érdekeltek azzal idéztetnek meg, hogy elmaradásuk a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja.

Együttal azon birtokrendezési mérnökök, kik a működőmérnöki teendőket elvállalni szándékoznak, felhívásnak a szerződési pontozatok előterjesztése mellett ajánlataikat a kitűzött határnapig alólírtához vagy érdekelt felekhez küldjék be.

Megemlítetük, hogy Szenterszéb község határa 5622 holdnyi területet foglal el, 8780 részlettel, melyből 2114 holdnyi erdő és legelő.

A nagyszabeni kir. törvényszék kiküldött eljáró bírója.

Nagyszabénben 1896 május 28 án.

Mihály Dezső,
kir. törzseki bíró.

Nr. 56/896.

[54] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Tolția-mare, cu filia Tolția-mică, prin acesta se eserie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în diariul „Teleg. Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt prețuite în ședința comitetului parochial din 7 Martiu 1896 și dau preste tot suma de 404 fl. v. a.

Informațiuni mai de aproape despre starea parochiei pot lua dela comitetul parochial și dela subsemnatul oficiu.

Peteniții au a-și asterne cererile instruite în sensul normelor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Orăștie, 8 Martiu, 1896.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Orăștiei, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Nicolau Ivan,
protopresb.

AVIS.

In librăria tipografiei archidieceșane se află de vândare următoarele cărți:

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat	fl. 15 —
Chiriacodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat	12 —
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin	18 —
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg.	20 —
Octoich mic, neleg. fl. — 60 cr. leg.	— 75
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat	— 75
Proscomidia altariului	— 25
Penticostariu neleg. fl. 8, leg.	10 —
Rânduiala la sfințirea bisericilor	2.50
Triodion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat	25 —

II. Cărți scolare.

Abecdar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg.	— 24
Abecdar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat	— 25
Abecdar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg.	— 25
Abecdar magiar-român, de N. Putnoky leg.	— 20
Aritmetica, de P. Dima	— 32
Abecdar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. =	— 45
Aritmetica după Lurz	— 20
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. =	— 35
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg.	— 40
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg.	— 30
Carte de cetire de Ioan Popescu legată	— 70
Catechism de M. Toma	— 30
Catechism bogat	— 50
Cartică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă	— 15
Comput de Ioan Popescu	1.20
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă	2 —
Compendiu de drept canonic ediție nouă	3 —
Conducător la Abecdar de I. Popescu	— 10
Culegere de cânteceneționale	— 25
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II.	1 —
Carte de cântări bisericesci pentru copii	— 12
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a	— 20
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg.	— 20
Chemia elementară de Vlaicu	— 80
Chemia anorganică de Filipescu	— 80
Drepturile și datorințele civile	— 20
Elemente de Geografia de Zacharia Boiu	— 30
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu	— 30
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu	— 30
Elemente de Fisică de I. Dariu	— 30
Fisica de Făgărașan	— 40
Gramatica română de Mihailan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. =	— 24
Geografia pentru școl. populare de I. Dariu leg.	— 35
Geografia pentru școl. populare de Moldovan & Făgărașan	— 30

Geografia pentru școlele medii de Moldovan & Făgărașan I	fl. 1.20
Geografia pentru școl. medii de Moldovan & Făgărașan II.	— 50
Geografia pentru școlele medii de Făgărașan & Bârsan II.	1 —
Gramatica română de I. Dariu	— 25
Gramatica limbii magiare de Crișan & Putnoky	1 —
Istoria biblică pentru școl. populare	— 30
Istoria biblică pentru școlele medii	— 55
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II.	3 —
Ieagoria de Dr. Ilarion Pușcariu	1.50
Istoria bisericăscă ptru școl. pop.	— 35
Istoria bisericăscă pentru școlele medii I. II.	1 —
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop	— 25
Istoria Ungariei de S. Moldovan	— 26
Istoria Ungariei pentru școlele secundare de V. Goldiș	— 80
Istoria universală pentru școlele secundare de V. Goldiș	1 —
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. =	— 60
Istoria literaturii române de Lazariu	1 —
Legendar român de V. Petri	— 50
Legendar magiar român de N. Putnoky	— 30
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă	— 40
Mărturisirea ortodoxă	1.20
Pastorală veche	1 —
Pastorală nouă	1.50
Pomăritul de D. Comșa	1 —
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu	1 —
Psichologia empirică de I. Popescu	2 —
Teologia dogmatică	1 —
Teologia morală	1.50
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky	— 70

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea	fl. 2.50
Istoria biser. politico-naționale	1 —
Enchiridion sau carte manulă de canone	4 —
Invățătura și poporul de Marienescu	— 50
Polemia contra Heliad	— 50
Calendariu pe anul 1896	— 30
Scrisori apologetice	— 50
Sunete și resunete de Z. Boiu	— 50
Scrierea sf. Ioan gură de aur	— 50
Vocabular român german	— 70
Anghira creștină (cuvântări) funebreale de T. V. Gheaja	1.50
Anecdote și glume de T. V. Gheaja	— 65
Antologie română de Manliu	1.75
Cel mai mare bine din lume de Făgărașan	— 20
Cine ce face lui își face, comedie într-un act pentru tinerimea școlară	— 10
Codicele de Mateiu Voilean	— 80
Colinde de A. Marienescu	1.10
Compas românesc de P. Petrescu	— 50
Cuvântări funebreale de Z. Boiu	1.50
Crestomația română de I. Manliu	1.75
Date istorice de I. C. Pușcariu	2 —
Descănțele populare de Marian	2 —
Documente pentru limbă și istorie de Dr. Il. Pușcariu	2.50

Doine și strigături de St. Muntean	fl. — 12
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariț	— 80
În memoria lui G. Bariț peșii de G. Joandrea	— 20
Intrebări de educație și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span	1 —
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau	— 50
Lecciconul comunelor bisericesci din archidieceșă de Dr. Remus Roșca	1 —
Noul atac asupra școlilor noastre	— 25
Manual de drept cambial de I. Socaci	2 —
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărașan	— 20
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju	— 25
Poesii de Andrei Murășan	1.50
Poetica română de I. Manliu	1.75
Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I — V	1 25
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu	— 75
Retorica și stilistica de I. Manliu	2 —
S'a dus în țară novelă originală de Il. Chendi	— 15
Studiu din economia națională de P. Petrescu	— 40
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu	— 45
Stupăritul de C. Dimian	— 80
Vechia metropolie de N. Popea	1.50
Protocollele sinodale dela 1864 — 1893 toate laolaltă	19 —
Protocollele congresuale dela 1868 — 1891 toate laolaltă	7.60
Statut organic	— 25
Regulament pentru parochii	— 10
Regulament pentru organizarea provisorie a învățământului	— 10
Regulament pentru procedura matrimonială	— 20
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian	— 10
Regulament pentru afaceri interne congresuale	— 20

IV. Tipărituri.

Budget cōla	— 03
Catalog de clasă cōla	— 02
Catalog de clasă broș. din 10 cōle	— 30
Catalog de clasă broș. din 15 cōle	— 45
Catalog de clasă broș. din 20 cōle	— 55
Carte de evidență cōla	— 03
Carte de evidență leg. din 30 cōle	1.80
Carte de evidență leg. din 40 cōle	2.10
Chronica școlară leg.	1.50
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta școlă cōla	— 02
Conspecte protopopesci, pentru noucun.	— 05
Conspect despre comunele matre și filie cōla	— 03
Conspect despre vizitarea școlilor cōla	— 03
Conspecte de catechisația cōla	— 03
Conspecte școlare inv. (date statistice cōla)	— 06
Conspecte prot. I. II. III cōla	— 06
Conspecte de absenții săptămânale și lunare cōla	— 02

Contul capitalelor active cōla	fl. — 03
Estrase din protocolul botezaților, cununăților și morților esempl.	— 01
Matricula școlară cōla cr. 2 legată din 50 cōle	1.50
Inventare pentru averea bisericilor	— 10
Jurnal de casă cōla	— 03
Jurnal de casă leg. 25 coli	165
Jurnal de casă leg. 30 coli	1.80
Obligațiuni ptru biserică esempl.	— 01
Protocolul bunei învoiri cōla	— 06
Protocolul bunei învoiri leg. din 50 cōle	4 —
Protocolul parochial cōla	— 06
Protocolul parochial leg. din 50 cōle	4.50
Protocolul botezaților cōla	— 06
Protocolul botezaților I. din 50 c. =	4.50
Protocolul cununăților cōla	— 06
Protocolul cununăților I. din 50 c. =	4.50
Protocolul morților cōla	— 06
Protocolul morților leg. din 50 c. =	4.50
Protocol de esibite cōla	— 03
Protocol de esibite I. din 30 cōle	1.80
Protocol de esibite I. din 50 cōle	2.50
Prot. de clasificățiune cōla	— 02
Prot. de clasificățiune I. din 50 c. =	1.50
Specificațiuni pentru noua cunună cōla	— 05
Testimonii școlare esempl.	— 02
Testimonii de religie	— 02

V. Icōne.

Icōna înmormântării domnului pe pânză	fl. 2.50
Icōna înmormântării domnului pe hârtie	— 50
Icōna celor trei Ierarchi pe hârtie	— 30
Icōna Evangeliștilor pe hârtie	— 50
Portret Șaguna	1 —
Portret Gozdu	1 —

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100	— 70
Libele de comput à 1 cr. 100	— 70
Libele de dictando à 1 cr. 100	— 70
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu	— 15
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și quadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și	— 45
Tocuri (cōde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata.	
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. miia de cōle.	
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 1.20 1.80 2 și 7 fl.	
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constătătoare din 144 bucăți	
Tablițe de pētră bucata 7, 10, 12 și 15 cu bucata	
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri forte moderate.	
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata.	
Trăisti de școlă pentru copii, chipuri pentru copii, Cerceale, Văpsele și pensele, Hârtie sugativă.	
Calemar, Liniale, hârtie pentru stelagiu, Albume, Blocuri, Tinte de desene, totfelul de negrăla, toate acestea cu prețuri forte moderate.	